

uoze. *Et, si non quisieret tener sua uoze, pectet la peticion. Similiter el descalona ad Plazencia.*

42.º: *Alcaldes iudicent per ista carta; et lo que non iazet in ista carta, et lo que non iacuerit in carta iudicent directum et atorquen directum a suo saber. Et si non se abinieren baiian los minus tras los maes.*

43.º: *Qui rancura habuerit de homine de Plazencia, si fuerit uicino ho morador del termino de Plazencia, illos lo den a directo. Similiter descalona.*

Pergamino de 0,693 × 0,161 m., formado por 3 pedazos cosidos de 0,61 × 3233 m.

III

UN FORMULARI JURIDIC DEL SEGLE XII

En l'Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans MCMIX, el Rv. P. García Villada, en donar noticia de diversos formularis medievals qu'existeixen en les biblioteques i arxius de Barcelona, assenyalava dos grans períodes per a aquesta literatura, el segon dels quals s'esten del segle X al XV¹. A aquest període correspon el formulari que ara donem a conèixer. Ocupa els folis 183-190 del manuscrit 71 de la Biblioteca provincial de Tarragona, la signatura antiga del qual era: núm. 104, entre 'ls còdexs del monestir de Santes Creus, d'on prové.

Aquest manuscrit, de les darreries del segle XII, conté diversitat de textos i documents. El formulari, gairebé exclusivament d'instruments de dret privat, no té encapçalament ni títol, ni d'ú tampoc epígrafs al davant de les respectives fórmules que l'integren; els espais deixats en blanc damunt de cada una d'elles no van arribar a ésser omplerts.

La redacció d'aquestes fórmules ha de correspondre a la segona meitat del segle XII. Varietats d'elles segueixen encara, en certa manera, la tradició de les fórmules jurídiques usades en la Marca hispànica durant el període anterior. La influència de formularis italians no s'hi ha pas deixat sentir encara gran cosa.

Qui fos el collector d'aquestes fórmules, no ho sabem pas; algun monjo de Santes Creus, potser. El que apareix clar es que la redacció d'aquest formulari està relacionada principalment amb la comarca on radicava l'esmentat monestir.

Després de les fórmules ripolleses, algunes de les quals foren donades a conèixer pel P. García Villada, el recull de Santes Creus,

¹ GARCÍA VILLADA, Formularios de las bibliotecas y archivos de Barcelona.

que a continuació publiquem, resulta en antiguetat el segon de Catalunya, en quant a documents de dret privat.

F. VALLS-TABERNER.

I

Sit notum cunctis quod ego Ticio et uxor mea Englina debemus tibi Marcho et uxori tue Saure X morabatinos jovecios vel marinos sive marrochinos legitimos boni auri sine engan. Propter quos inpigneramus vobis nostram domum cum curtallo et solis et suprapositis et puteo, hostis, januis, foveis, cloacis, cum gutis et stillicidiis et parietibus, quam habemus in comitatu Barchinone in terminio Sancti Justi in loco vocitato de Catserrres. Advenit mihi per vocem genitorum meorum aut pro qualicumque voce, et uxori mee per suum decimum. Terminatur autem ab oriente in alodio Bernardi Oromir, a meridie similiter, ab occiduo in vinea ipsius Bernardi, a circio in strata publica. Sicut ab istis terminis concluditur et terminatur iamdicta domus cum curtallo, sic inpigneramus vobis cum ingressibus et egressibus suis integriter; tali convenientia ut eandem iamdictam domum cum curtallo teneatis et possideatis et expletetis vos vel homo per vos et per vocem vestram potenter et integriter, sine ulla diminutione, donec nos reddamus tibi vel tuis X. morabetinos legitimos in atro sine engan et vos nobis hanc cartam sine mora. Quod si ita non fecerimus, deinde non liceat nobis redimere hoc pignus, nisi in festivitate sancti Michaelis, et sic vadat per unumquemque annum, de festo in festum sancti Michaelis. Interim quamdiu vos tenebitis hoc pignus, nos annuatim reddamus censum qui inde exiit. Si quis hoc.

II

Notum sit omnibus hominibus quod ego Falco et uxor mea Alicia vendimus tibi Petro et uxori tue Petronille petiam unam terre nostri alodii quam habemus in comitatu Barchinone, in parroecchia sancti Ylarii, in loco vocitato de Tomeres. Advenit mihi per vocem genitorum meorum et mee uxori per suum sponsalium. Terminatur autem ab oriente in strata publica, a meridie in alodio ipsius Petri emptoris, ab occidente in ripa fluminis, a circio in torrente qui discurrit per tempus pluviarum. Sicut ab istis terminis concluditur et terminatur iamdicta petia terre, cum ingressibus et egressibus suis integriter, vendimus tibi et vestris sicut superius dictum est, et ut melius dici vel intelligi potest de nostro jure in vestrum tradimus dominium et postatem ad vestrum proprium plenissimum alodium liberum secure et quiete possidendum ad quicquid inde facere volueritis ad vestrum libitum sine ullius contrarietatis obstaculo. Accipimus namque a vobis

pro hac venditione .XX. morabetinos in auro sine engan, et est manifestum. Si quis hoc fregerit, supradicta in duplo componat et insuper hec carta vendicionis firma permaneat.

III

Noticie cunctorum pateat qualiter ego Guifredus et uxor mea Beatricis damus tibi Arnaldo et uxori tue Arnallete et vestre proieniei atque posteritati peciam unam terre ad complantandum sive ad laborandum ad panem. Est autem hec pecia terre in comitatu Barchinone infra terminio Montis-macelli in loco vocitato Villa-rotunda. Terminatur autem ab oriente in alodio Sancte Crucis, a meridie in ipsa serra, ab occidente in torrente, a circio in margine. Sicut ab istis terminis includitur et terminatur iamdicta pecia terre, sic damus vobis et vestre proieniei atque posteritati, cum ingressibus et egressibus suis integriter, ad complantandum vineam; tali convenientia ut usque ad .VI. annos venturos habeatis ibi bonam vineam plantatam et advincatam, et laboretis eam bene sine engan sicut bonam vineam oportet, et de fructu quem ibi Deus dederit et vos et proienies vestra atque posteritas annuatim tribuatis nobis et successoribus nostris quartum, excepto uno anno inter prescriptum terminum in quo accipiatis omnem advincationem de predicta vinea. De pane vero dabitur nobis quartum et brasciaticum atque ibi alium seniore non proclametis nec faciatis nisi tantum modo nos vel successores nostros. Liceatque vobis post dies .XXX. ex quo, in nobis vel successores nostros fatigati fueritis, vendere vel impignerare predictam vineam vestro consimili laboratori qui supradicta omnia attendat et compleat nobis et nostris successoribus. Si quis ex utraque parte hoc alteri fregerit, habeat dampnum .C. morabetinos et insuper hoc donum firmum remaneat omni tempore. Actum est hoc.

IV

Cunctorum noticie pateat qualiter acta est contentio inter Arbertum et Rotbertum super una pecia terre, unde laude et consilio proborum hominum, videlicet et domni Guillelmi Raimundi et Bernardi Marchucii, venerunt Arbertus et Rotbertus ad finem et ad concordiam super iam dicta pecia terre, ut predictus Rotbertus teneat ipsam peciam terre in vita sua et [post obi]tum eius solide [et secur]e revertatur predicto Arberto [et fili]is suis vel [sua pro]ieniei. Qua propter, in Dei nomine, ego Arbertus diffinio et pacifico et evacuo tibi Rotberto et cuncte proieniei iamdictam peciam terre. Est autem iamdicta pecia terre in comitatu Barchinone in terminum Montis macelli in parrochia Sancti Martini. Que terminatur ab oriente in alodio illius baiuli, a meridie in ipsa serra, ab occiduo in torrente,

a circio in margine. Sicut ab istis terminis includitur iam dicta pœcia terre sic diffinio et evacuo tibi Rotherto et cuncte tue proieniei post obitum meum, cum ingressibus et egressibus suis integriter, ac de meo iure in tuum trado dominium et potestatem; tali pacto ut ego teneam et possideam iamdictam pœciam terre tantum in vita mea, et post obitum meum tu vel proienies tua cui dare volueris habeas et possideas supradictam pœciam terre potenter et integriter ad proprium alodium ad quicquid facere volueris ad tuum libitum sine ullius contrarietatis obstaculo. Si quis hoc dirumpere presumpserit, in duplo componat et hec diffinitionis et evacuationis scriptura omni tempore maneat firma.

V

Presentibus atque futuris manifestum sit, quod ego Artalleta, que fui uxor cuiusdam hominis olim defuncti, in magna necessitate famis et inopie quam patior posita, vendo honorem meum, scilicet domos meas, cum curtallo et puteo et solis et suprapositis, ostiis, ianuis, foveis et cloacis, cum gutis et stillicidiis et parietibus, quas habeo in comitatu Barchinone in terminio Montisscatani, in parrocchia Sancti Justi, in loco vocitato de Palomar, juxta flumen Lubricati; aduenientes mihi per donacionem et laxationem prefati viri mei et per emendacionem quam ipse inde mihi fecit pro domibus meis quas vendidit. Terminant autem ab oriente prefate domus quas tibi vendo in orto Petri Ollomar, a meridie in parietibus domorum. Sicut ab istis terminis includitur et terminatur sic vendimus vobis iamdictas domos cum ingressibus et egressibus integriter, sicut superius dictum est ut melius dici vel intelligi potest, et de nostro jure in vestrum tradimus dominium et potestatem ad vestrum plerissimum alodium et liberum, secure et quiete possidendum ad quicquid inde facere volueritis ad vestrum libitum sine ullius contrarietatis obstaculo. Accipimus namque a vobis pro hac venditione XL. morabetinos marinos in auro, et est manifestum. Si quis hoc dirumpere presumpserit, in duplo componat ea que infringere temptaverit, et insuper hec venditionis carta perhenniter maneat firma. Actum est hoc .XV. kalendas.

VI

Omnibus hominibus manifestum sit, quod ego Bruno debeo tibi Bertrando et uxori tue Bresille .XXX. morabetinos bonos, legitimos quos mihi in auro accomodastis sine engan, propter quos cum assensu et voluntate domini mei Guillelmi Raimundi impignerò vobis illud quartum et senoriaticum quod habeo per feudum in illa vinea cum terra quam vobis olim dedi per precariam ad laborandum. Est autem iamdicta vinea cum terra in comitatu Barchinone, in loco vocitato

Abajeres. Terminatur autem ab oriente in alodio filiorum illius, ab occidente in vinea et terra de nobis inpigneratoribus. Sicut ab istis terminis concluditur et terminatur iamdicta vinea cum terra sic inpignero vobis meum quartum et senioraticum quod ibi habeo simul cum ingressibus et egressibus suis integritor, tali conveniencia ut eandem iamdictam vineam cum terra teneatis et possideatis et expletetis potenter et integriter; et non liceat mihi vel meis successoribus redimere hoc pignus nisi in festivitate sancti Michaelis que celebratur .III. kalendas octobris. Recollecto expleto liceat vobis inpignerare et dare per quantum ibi habetis et non amplius. Si quis hoc disrumpere presumpserit in duplo componat ea que infringere temptaverit, et insuper hoc scriptum maneat firmum. Actum est hoc.

VII

Res ecclesiarum, sicut a sanctis patribus traditur, oblationes sunt fidelium, precia peccatorum, patrimonium pauperum. Qua fultj auctoritate ego Ugo abbas vel prior cenobii sancti Rufi, una cum congregatione eiusdem loci mihi commissa, damus vobis Vitali et sorori tue Martallete et viro eius Guitardo et vestre proiciei atque posteritati mansum nostrum, cum suis pertinentiis quas modo habet quem voce nostra Matris Ecclesie habemus in comitatu Barchinonensi, in territorio de Terraça, in loco qui dicitur de Tomeres. Tali modo damus vobis ut in predicto manso stetis et domos bene ibi condirigatis et melioretis dabitisque nobis pro domibus ipsius mansi annuatim in Natale Domini unum parium de optimis caponibus sive aliquem censum. Et damus vobis per manediam .I. modiatam terre et aliam vinec pro qua manedia dabitis nobis et nostris per unumquemque annum in Natale Domini pernam unam optimam. Cunctas autem alias terras et vineas quas modo per predictum mansum tenetis et habetis, laudamus et auctorizamus vobis et vestris, ut eas vos et progenies vestra bene laboretis et ex fructibus inde collectis nobis quartum fideliter tribuatis. Sicut superius scriptum est teneatis et possideatis prescripta omnia vos et proicenes vestra ibi stantes ad servitium ille et nostrorum ac successorum nostrorum. Si autem vobis vel vestris necesse fuerit vendere vel inpignerare hoc quod vobis dantur, vendatis vel inpigneretis nobis pro precium a probis hominibus apreciatum vel laudatum; quot si infra .xxx. dierum postquam a vobis amoniti fuerimus emere noluerimus, deinde sit vobis vel vestris licitum vendere et inpignerare vestro consimili laboratori qui nobis vel nostris successoribus supradicta omnia attendant et compleant. Et super, simili modo nos prephati donatores convenimus vobis ut sicut superius scriptum est, ita atendere et complere. Si quis hoc frangere voluerit, nil valeat facere sed alteri in duplo componat et insuper hoc donum firmum semper maneat. Actum est hoc.

VIII

Conditur omnium Deus, cum in mundi inicio cuncta creasset ex nichilo, ex osse viri dormientis formam fecit mulieris, ex uno duos faciens, duos unum debere demonstravit. Ipso testante: Relinquet homo patrem suum et matrem et aderebit uxori sue et erunt duo in carne una, Qua propter, in Dei nomine, ego ille pro creandorum filiorum amore elegi mii sponsam assumere puellam honestam nomine illa et facio ei dotem vel donationem decime partis omnium rerum mearum que in presenti habeo et in antea, Deo largiente, ubique locorum adquisiero. Si quis contra hanc dotem vel donationem ad infringendum venire presumpserit nil prosit, sed pro sola presumptione libram I. auri componat et insuper hec dotis vel donationis scriptura omni tempore maneat firma. Actum est.

IX

Auctoritate legali decretum est ut res donate, si in presenti tradite sunt, nullo modo repetantur a donatore. Idcirco, in Dei nomine, ego Rodbertus dono tibi Guillelme femine .cccc. morabetinos bonos in auro in omnibus que modo habeo vel in antea. Deo largiente, ubique locorum adquisiero; et accipias eos de prenominate tu vel amici tui per te sine tuo engan, et teneas et possideas eos omnibus diebus vite tue potenter et integriter sine ullius hominis vel femine vinculo. Ad obitum autem tuum de .cc. morabetinis predictis fac tuam voluntatem sicut tibi placuerit; alii vero .cc. morabetini post obitum tuum revertantur filiis de me procreatis. Si vero infantes de me in te procreati superstitēs non fuerint, revertantur mihi vel meis propinquis vel cui ego dimisero verbo aut testamento. Si quis hoc.

X

In Dei nomine. Ego Reamballus, egritudine detentus, pleno sensu et memoria integra, facio meum testamentum, vel ego predictus cupiens pergere in partibus Iherusalem templum Domini visere (*sic*), vel ad limina sancti Jacobi, et facio meum testamentum. In quo eligo manumissores meos scilicet dompnum P. Abbatem de Sanctis Crucibus, G. Alamagni, Guillelmum de Claromonte atque conjugem meam N.º Quibus precipio ut si me mori contigerit antequam alium testamentum faciam, ita distribuant res meas et honorem sicut hinc invenerint ordinate. Accipio namque pro anima mea meum directum ex meo honore et de meo mobile scilicet terciam partem, cujus dimitto domino Deo et ecclesie sancti illius morabetinos. .II., et ebdomedariis ejusdem sedis sive ecclesie alios .II. morabetinos, et cenobio

sancti Petri Puellarum morabetinum .I., Ospitali Iherusalem. .I. morabetinum. Melicie Templi Iherosoliamis .II. mancosos. Et hoc quod superavit de precio mei directi predictorum mobilium et honoris donent manumissores mei per captivos redimendos vel per elemosinas verecundantium pauperum sive per aliqua bona ob remedium anime mee et omnium fidelium. Dimitto fratribus meis ille et ille ipsum meum honorem vel vineam quem vel quam habeo in illo. Dimitto nepoti meo ipsam vineam quam teneo per feudum barchinonensis sedis sive aliquius domini. Sicut superius scriptum est, ita dimitto honorem meum si obiero sine infante legitimi conjugii de hac egritudine, vel in hoc itinere istius peregrinationis. Actum est hoc.

XI

Quia nemo in carne positus ullo modo mortem evadere potest, idcirco ego N.^o cupiens visitare sepulcrum Domini, vel volo ire in exercitu Valencie, sive in aliquem quemlibet locum, pleno sensu et memoria, facio meum testamentum et eligo manumissores meos ille, ille et ille. Quibus precipio ut si me mori contigerit antequam alium testamentum faciam, ita distribuant omnes res meas et honorem sicut hic inferius invenerint ordinatum. Primum accipio pro anima mea hoc et hoc.

XII

In nomine sancte Trinitatis. Hec est vera declaratio ultime voluntatis cujusdam defuncti viri nomine ille, vel defuncte femine nomine illa, vel edita auctoritate legis modi secundi ordinis sub ordinatione illius judicis. Unde nos testes hujus conditionis, scilicet ille, et ille., iurando testificamur supra sacrosancto altari sancti illius quod hoc prenominatus ille., sive prenominata, Iherosolimitane sepulcrum condam volens adire, sic ordinavit omnia sua mobilia et immobilia sicut in testamento quod fecit et firmavit videtur esse scriptum, qui vel que ex inde rediens nobis scientibus, licet plurimum vixisse, de his que in testamento jamdicto resonant voluntatem suam non mutavit sed eundem firmam et inconvulsam usque ad hujus lucis exitum renuit, excepto de alodio quod dimiserat illo. Hec est ergo jamdictae defuncte ultima veraque voluntas que non mutata nec viciata discessit ab hoc seculo die illo, et anno illo., et nos supradicti testes hujus conditionis hanc corroboravit nostra nostra (*sic*) et testium sub signatione atque judicis subscriptione tempore constituto legibus, et insuper et manibus nostris eandem voluntatem veram esse juramus. Quod est actum atque legaliter perfectum III. kalendas, et anno prefixo.

XIII

Ultime voluntatis cuiusdam viri defuncti, vel femine, cuius ordo infra .VI. menses coram sacerdote et iudice illo, legaliter actus est. Nos ille. et ille. testes et juratores sumus. Testificamur namque jurando per Deum vivum et verum et per altare sancti illius. martiris, sive confessoris, quod est constructum in ecclesia beati illius. supra cuius sacrosanctum altare has condiciones manibus propriis juramus, quia vidimus et audivimus et rogati ab ipso conditore, vel ab ipsa condatrice, extitimus quando jamdictus testator, vel jamdicta testatrix, ordinavit suam ultimam voluntatem sicut scriptum est in suo testamento, in quo, vel in quibus, elegit manumissores suos ille. et ille. et ille. Hoc totum sicut superius scriptum ita ordinavit jamdictus testator, vel jamdictam testatrix, in suo testamento, vel in suis solummodo verbis, .III. kalendas illas. et anno illo, et post obitum suum sic stare mandavit. Deinde ingravescente langore quo detinebatur, discessit ab hoc seculo .III. kalendas illas. et anno illo. vel deinde liberata ab illa infirmita vixit per biennium, vel per triennium, vel per quatrimum, vel per .VIII. vel per .X. menses, et accepta alia infirmitas discessit ab hoc seculo .V. kalendas illas. et anno illo. Hanc igitur ipsius testatoris, vel testatrix, ultimam voluntatem nos prescripti testes, sicut audivimus et vidimus et rogati ab ipso conditore, vel ab ipsa condatrice, extitimus, in prescripto altari coram sacerdote et iudice et manibus propriis jurando veram esse fideliter corroboramus atque aliter ex hoc non mutavit suam voluntatem nobis scientibus. Late condiciones .III. kalendas illas. et anno prescripto, vel actum est sacramentum in loco tali et super altari prenominato .V. kalendas illas. et anno prescripto regis predicti.

XIV

Donatio que per vim facta non fuerit, plenam habeat in omnibus firmitatem. Qua propter, in Dei nomine, ego Allebertus, libenti animo ac spontanea voluntate dono tibi Guillelme, filie Johannis Raimundi, ut rite possim te defendere et legaliter obtinere in uxorem .CCC. morabetinos, vel illum mansum illum sive illam vineam, propter tuum sponsalium, quod habeas in omni meo honore et mobili vel immobili vel in antea, Deo largiente, ubique locorum adquisiro, vel quos habeas in isto predicto honore, sine tuo engan. Quos .CCC. morabetinos, accipias de hoc prenominato tu et amici tui per te, sine tuo enganno, ad tuum salvamentum; et teneas et possideas istos .CCC. morabetinos potenter et integriter omnibus diebus vite tue, et ad obitum tuum facias tuam voluntatem ad tuum libitum de medieta- te preloqui sponsalicii, scilicet de .CCC. morabetinos; alii vero .CL. morabetini de jamdicto sponsalicio remaneant nostris infanti-

bus. Quod si infantes de me procreati non fuerint superstites, revertantur meis propinquis vel quibus ego verbis aut testamento dimisero. Si quis hoc mee donationis donum dirumpere vel inquietare voluerit ullo modo, ipse in duplo componat ea que infringere temptaverit; et insuper hoc donum ut superius scriptum est perhenniter maneat firmum. Actum est hoc.

XV

Post plurimas querimonias et contentiones multociens agitatae inter Gerardum et Enricum, et Lanfrancum filium ejus eorumque parentes super morte vel super aliqua malefacta quam predictus Lanfrancus, filius predicti Enrici, cuidam homini predicti Gerardi, nomine Poncio, Sicardis femine filio, iniuste intulit; interventibus vero bonis hominibus, domino videlicet barchinensis ecclesie episcopo et B. Marcucii et R. Isarni aliisque pluribus, eorum laude et consilio venerunt ad finem et ad concordiam intra se habentem. In Dei nomine Sicardis, cum predictis infantibus meis illo. et illo. et illo., omni sinistra suspicione remota et scrupulo inimicitie ablato, pariter diffinimus et pacificamus et evacuamus vobis predictis Lanfranco et illo. et illa. et illo., et universe consanguinitati et affinitati vestre, mortem predicti Poncii vel malefacta talia, ut nos nec aliquis per nos vel per nostra voce eandem mortem vel ipsa malefacta vobis nullo modo calliditatis ingenio ulterius requiramus vel requirat; sed sicut melius dici vel intelligi potest ad vestram vestrorumque salvamentum verum finem et veram concordiam veramque pacem de predicta morte vel de predictis malefactis, sicut supradictum est, vobis facimus sine ullo enganno. Accipimus namque a vobis pro hac diffinitione .XX. morabetinos. Quicumque hanc diffinitionem aliquo modo dirumpere vel inquietare temptaverit, predictam emendationem tripliciter componat; et insuper hec scriptura diffinitionis omni tempore maneat inconvulsa. Actum est hoc.

XVI

In Dei omnipotentis nomine. Hoc est scriptura professionis. Notum sit omnibus hominibus quia ego Bertrandus, in presencia Mironis judicis, profiteor et recognosco quia, propter malam voluntatem quam contra Raimundum Johannis habui, scripturam illius quam habuit de alodio quod tenet in loco qui dicitur Bon-sopar, sive in alio loco, cremavi sive dirupi; et quia hoc feci et sic verum profiteor testium manu roborata, istam coram predicto iudice facio professionem. Fac[ta] scriptura professionis .I. kalendas mai et anno illo.

Sig*num Guillelmi, Sig*num R. Nos hujus professionis testes sumus, quia sic dicebat illa scriptura et sic jurejurando juramus; et in ista scriptura professionis debet narrare quod habebat in se scriptum scriptura illa. Hanc scripturam teneat Raimundus Johannis in loco illo

suo perditae vel disrupte scripturae, quia tale robur habebit quale habuit prior scriptura.

XVII

In nomine Domini. Notum sit omnibus hominibus qu[ia] ego Petrus perdidit meam cartam quam quidam nomine R. cremavit; et quia illam non possum habere, reperio illius scripturae veritatem affirmans per meum sacramentum, aut per testes nomine illum. et illum., quia subterius sicut scriptum est ipsa scriptura continuit:

In Dei nomine. Ego Sancius venditor .G. ipsum meum alodium quod habui in loco illo. Deinde dicat totam venditionem sicut solet fieri dicere in carta, aut si totam venditionem non dixerit per ordinem sicut et carta fieri solet post ita dicere in scriptura quam per suum sacramentum aut per testes confirmat dicens: In nomine Domini. Ego .ille. in presencia G. iudicis et aliorum hominum viro- rum, scilicet R. et G. et A. per me ipsum et per testes jurando confirmo quia in scriptura illa quam perdidit sic dicebat sicut hic exaratur. Continebatur quidem in ipsa quia homo ille vendidit alodium suum quod habebat in loco illo homini illi propter precium istum cum omnibus suis affrontationibus et pertinentiis et duo (*sic*) suo jure in eius tradidit dominium et potestatem; et quia dies et annis habebatur scriptus, et auctor signavit vel ad suam vicem subscriptorem vel signatorem imposuit et testes qui accederant postulit (*sic*); et hoc super altare juro quia illa scriptura talem sensum tenebat.

Sig^xnum R. Sig^xnum G. Nos testes sumus quia vidimus et audivimus quia predictus homo .ille. in presencia G. iudicis sicut juravit.

Sig^xnum G. iudicis hoc subscribens vel signans affirmo.

XVIII

Juro ego Raimundus, qui sum filius de Bernardo et de Arsende femina, tibi Johanni, qui es filius de Arnallo et de Maria femina, ut ab hac die et deinceps fidelis sum tibi, sicut homo debet esse seniori suo cui manibus se comendat, de sua vita et de cunctis membris tuis que in corpore tuo se tenent et adiutor et [defensor] ero tibi tenere] et habere ac defendere cunctum tuum honorem quem hodie habes et tenes vel in antea cum tuo consilio adquisieris quomodo melius possim per fidem rectam sine tuo enganno et de cunctis hominibus vel feminis qui jamdictum tuum honorem tibi auferre voluerint aut aliquid de eo unde tu mihi monueris per te vel tuos (nuncios) excepto de illo. et commonere non me vetabo. Hec omnia suprascripta ita tibi attendam et faciam sine tuo enganno per Deum et hoc sacrosanctum altare et hec sancta .IIII. Evangelia. Actum est hoc .III. idus junii, anno tali.